

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 4.5.2006
KOM(2006) 195 endelig

2006/0066 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

**om ændring af Rådets direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF
for så vidt angår forbedring af effektiviteten af klageprocedurerne i forbindelse med
indgåelse af offentlige kontrakter**

(forelagt af Kommissionen)

{SEC(2006) 557}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUNDEN FOR FORSLAGET

- Begrundelse og formål

Direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF koordinerer de nationale bestemmelser om klagemuligheder i tilfælde af overtrædelse af direktiverne om offentlige kontrakter.

Da der imidlertid ikke findes samordnede regler om frister for klager forud for indgåelsen af kontrakter, har de fleste medlemsstater bibeholdt nationale ordninger, der ikke giver mulighed for rettidigt at forhindre undertegnelsen af kontrakter, hvis tildeling anfægtes. Hertil kommer, at undertegnelsen af en sådan kontrakt næsten altid medfører, at virkningerne af den anfægtede tildelingsbeslutning bliver endelige. Dette er endnu mere bekymrende, når det drejer sig om at forhindre ulovlig indgåelse af underhåndskontrakter, dvs. uden forudgående offentliggørelse og udbud.

Forslaget til direktiv om ændring af direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF ("klagedirektiverne") har til formål at tilskynde virksomhederne i Fællesskabet til oftere at deltage i udbud i andre medlemsstater ved at give dem sikkerhed for, at de om nødvendigt vil have effektive klagemuligheder, hvis deres interesser lider skade i forbindelse med udbudsprocedurer. Da mulighederne for at klage forud for kontraktindgåelsen nu bliver mere effektive, vil de ordregivende myndigheder i højere grad være tilskyndet til at offentliggøre og udbyde deres kontrakter, hvilket vil komme alle berørte parter til gode.

- Generel baggrund

I klagedirektiverne sondres der mellem klagemulighederne forud for kontraktindgåelsen, der hovedsagelig har til formål at bringe overtrædelser af fællesskabsretten om offentlige kontrakter til ophør på et tidligt tidspunkt, og efter kontraktindgåelsen, der generelt begrænser sig til ydelse af skadeserstatning.

Da der ikke er indført specifikke frister og ordninger, som gør det muligt rettidigt at suspendere undertegnelsen af en kontrakt, hvis tildeling anfægtes, er der stor forskel på den relative effektivitet af klagemulighederne forud for kontraktindgåelsen fra den ene medlemsstat til den anden. Når en kontrakt er indgået ulovligt underhånden, har de virksomheder, hvis interesser er tilsidesat, i øvrigt reelt ikke andre muligheder end at anlægge erstatningssag, hvilket ikke gør det muligt at iværksætte en ny konkurrence om den ulovligt tildelte kontrakt. Desuden har en sådan erstatningssag næppe nogen afskrækkende virkning på de ordregivende myndigheder, bl.a. fordi de virksomheder, der mener at have lidt skade, skal bevise, at de havde gode muligheder for at få tildelt ordren. Selv om Domstolen har betegnet ulovlig indgåelse af underhåndskontrakter som "den alvorligste tilsidesættelse af fællesskabsbestemmelserne om offentlige kontrakter" (sag C-26/03, Stadt Halle, præmis 37), giver de gældende klagedirektiver således ikke mulighed for at forhindre en sådan overtrædelse eller bringe dens følger til ophør på en effektiv måde.

Hvis der ikke tages et lovgivningsinitiativ på fællesskabsplan, vil der fortsat være meget store forskelle mellem medlemsstaterne med hensyn til effektiviteten af de klagemuligheder, virksomhederne råder over, og disse forskelle kan blive endnu større. Situationer med retsusikkerhed og alvorlige eller gentagne overtrædelser af udbudsdirektiverne vil fortsat forekomme.

- Gældende bestemmelser på det område, som forslaget vedrører

Formålet med dette forslag til direktiv er at ændre de to direktiver om klageprocedurer i forbindelse med offentlige kontrakter, nemlig i) direktiv 89/665/EØF, der i princippet finder anvendelse på bygge- og anlægs-, tjenesteydelses- og indkøbskontrakter, der indgås af ordregivende myndigheder, og som nu er omfattet af direktiv 2004/18/EF, og ii) direktiv 92/13/EØF, der finder anvendelse på kontrakter, der indgås af ordregivere inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester, og som nu er omfattet af direktiv 2004/17/EF (klager vedrørende forsyningsvirksomhed).

Ved de foreslåede ændringer indføres der samordnede regler med henblik på at præcisere de gældende bestemmelser om klager, der indgives forud for kontraktindgåelsen over formelle udbudsprocedurer eller over kontrakter indgået underhånden, og at forbedre disse bestemmelsers effektivitet. De øvrige foreslåede ændringer har til formål dels at målrette den interventionsmekanisme, der kan tages i brug af Kommissionen, mod alvorlige overtrædelser, dels at ophæve to mekanismer (attesteringsordningen for de ordregivende myndigheder og forligsproceduren), der udelukkende gælder inden for forsyningsvirksomhed, og som ikke har vakt interesse hos de berørte ordregivere og virksomheder.

- Overensstemmelse med andre EU-politikker og -mål

Målet med ændringen af klagedirektiverne er bl.a. at forbedre effektiviteten af økonomiske aktørers klager over procedurer for indgåelse af offentlige kontrakter, der ikke alene skal være i overensstemmelse med de særlige bestemmelser i direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF, men også med EF-traktatens principper som f.eks. principperne om frie varebevægelser, fri udveksling af tjenesteydelser og fri etableringsret og de principper, der er afledt heraf, såsom principperne om ligebehandling, gensidig anerkendelse, proportionalitet og gennemsigtighed. Dette mål er desuden i fin samklang med artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, hvori det erklæres, at enhver, hvis rettigheder og friheder som sikret af EU-retten er blevet krænket, skal have adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol. Endelig er mere effektive nationale klagemuligheder, især vedrørende ulovlig underhåndstildeling af offentlige kontrakter, også et led i EU's samlede politik mod korruption (jf. Kommissionens meddelelse af 28.5.2003, KOM(2003) 317 endelig).

2. HØRING AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSE

- Høring af interesserede parter

Høringsmetoder, hovedmålgrupper og respondenternes overordnede profil

Medlemsstaterne er blevet hørt i Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Aftaler.

Der er ved hjælp af online spørgeskemaer (*Interactive Policy Making*) blevet foretaget en offentlig høring af de økonomiske aktører og deres repræsentanter (faglige sammenslutninger og advokater). Der blev modtaget 138 besvarelser. Herudover har 5 europæiske og nationale faglige sammenslutninger uopfordret indsendt skriftlige indlæg.

Der er blevet gennemført en yderligere høring af de økonomiske aktører ved hjælp af et spørgeskema, der specielt var rettet til et repræsentativt europæisk virksomhedspanel (*European Business Test Panel*). De pågældende virksomheder indsendte 543 indlæg.

I Det Rådgivende Udvalg til Fremme af Adgangen til Deltagelse i Offentlige Aftaler er ikke-statslige eksperter, heriblandt også repræsentanter for de økonomiske aktører, blevet hørt.

De ordregivende myndigheder er blevet hørt via et online spørgeskema, der affødte 16 indlæg.

Sammenfatning af svarene og af, hvordan der er taget hensyn til dem

Høringerne af de økonomiske aktører og deres repræsentanter viser, at den måde, hvorpå de nationale klageprocedurer fungerer som led i de gældende direktiver, ikke altid gør det muligt at gribe effektivt ind over for manglende overholdelse af fællesskabsbestemmelserne om offentlige kontrakter. Der hersker næsten fuld enighed mellem de berørte parter om nødvendigheden af at forbedre effektiviteten af klagemulighederne forud for kontraktindgåelsen ved at indføre en frist med opsættende virkning af standstill-typen mellem tidspunktet for meddelelsen af beslutningen om tildeling af en offentlig kontrakt og tidspunktet for undertegnelsen heraf samt supplerende regler, der kan sikre effektiviteten af denne ordning. Der er praktisk taget også fuld enighed om, at visse ordregivende myndigheders ulovlige praksis med tildeling af kontrakter underhånden er et alvorligt problem, men medlemsstaterne og de økonomiske aktører har forskellige opfattelser af, hvordan det skal løses. Kun et mindretal af medlemsstaterne og de økonomiske aktører går ind for forslag, der går ud på at pålægge de ordregivende myndigheder økonomiske sanktioner eller forudgående administrativ kontrol eller at indføre en ordning med underretning gennem uafhængige myndigheder, der i givet fald skal tage imod klager fra virksomheder, hvis interesser er tilsidesat. De berørte parter finder generelt forslaget om forpligtelsen til at iagttage en frist med opsættende virkning sammen med en forpligtelse til gennemsigtighed forud for undertegnelsen af en underhåndskontrakt mere acceptabelt.

I perioden 19. marts 2004 til 7. maj 2004 blev der foretaget en høring over internettet. Kommissionen modtog 543 svar. Resultaterne af denne høring findes på:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/publicprocurement/remedies

- Ekspertbistand

Det har ikke været nødvendigt med bistand fra eksterne eksperter.

- Konsekvensanalyse

Der er tre hovedmuligheder for revision af klagedirektiverne, hvoraf to kan gennemføres enten ved en ændring af direktiverne eller ved vedtagelse af en meddelelse:

1) Direktiverne forbliver uændrede: Denne mulighed vil i givet fald bestå i at tilskynde Kommissionen til at iværksætte overtrædelsesprocedurer med henblik på at behandle alle de problemer, der er forbundet med nationale lovgivningers og fremgangsmåders uforenelighed med klagedirektiverne. De forskelle, der allerede er konstateret med hensyn til, hvordan medlemsstaterne drager praktiske konsekvenser af de principper, der er udledt af Domstolens praksis, vil i så fald fortsat bestå, og problemerne med kapløbet om undertegnelsen af kontrakter vil kun delvist blive løst og mere eller mindre hurtigt alt efter medlemsstat, hvilket betyder, at de økonomiske aktører ikke vil have nogen garantier med hensyn til effektiviteten af de klageprocedurer, der finder anvendelse i medlemsstaterne forud for kontraktindgåelsen ("*no level playing field*"). De fleste medlemsstater har ikke i øjeblikket planer om at indføre særlige klageordninger for ulovlig underhåndstildeling af kontrakter. I praksis vil potentielle tilbudsgivere fortsat kun kunne søge skadeserstatning. Men de vanskeligheder, der er forbundet med denne type søgsmål, f.eks. bevisbyrden samt den lange varighed af og omkostningerne ved sagerne, giver ikke tilbudsgiverne mod herpå. Udfaldet er da også kun sjældent positivt. Da der ikke ved en samordnet tilgang kan indføres effektive klagemuligheder til imødegåelse af denne ulovlige praksis, vil offentlige kontrakter ikke blive mere gennemsigtige, og konkurrencen om dem vil ikke blive forbedret. Det betyder, at europæiske virksomheder (heriblandt også de mest konkurrencedygtige) ikke vil have mulighed for at deltage i udbud om offentlige kontrakter, som endnu i dag tildeles ulovligt underhånden.

2) Der indføres en frist med opsættende virkning af standstill-typen ved ændring af direktiverne eller ved en meddelelse om forpligtelser i den henseende: Det følger ganske vist af Domstolens praksis, at der skal indføres en frist med opsættende virkning af rimelig varighed, således at tilbudsgivere, der mener at have lidt skade, kan klage effektivt på et tidspunkt, hvor overtrædelserne endnu kan bringes til ophør, men i medlemsstaterne er der fortsat forskellige opfattelser af, hvor langt denne forpligtelse rækker, hvad den præcist indebærer. Ved at drage de praktiske konsekvenser af denne forpligtelse i et direktiv og dermed forbedre retssikkerheden i de pågældende situationer og give garantier for en effektiv anvendelse af ordningen, løser man på én gang problemet med kapløbet om undertegnelsen af kontrakter i forbindelse med formelle udbudsprocedurer og problemet med ulovlige underhåndstildelinger.

3) Der tillægges uafhængige myndigheder nye beføjelser ved en ændring af direktiverne eller ved en meddelelse, der tilskynder til oprettelse af sådanne myndigheder: Medlemsstaterne skal i givet fald udpege uafhængige myndigheder med beføjelse til at underrette de ordregivende myndigheder om de mest alvorlige overtrædelser af fællesskabsretten om offentlige kontrakter (specielt ulovlige underhåndstildelinger) for at tilskynde disse til selv at bringe den konstaterede overtrædelse til ophør. Denne underretningsordning vil medføre fordele for tilbudsgiverne i form af lavere omkostninger og anonymitet. Men da der er usikkerhed om de administrative omkostninger, der er forbundet med driften af disse uafhængige

myndigheder, og da flertallet af medlemsstaternes delegationer forholdt sig negativt til denne løsning i Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Aftaler, har Kommissionen fravalgt den til fordel for indførelse af en frist med opsættende virkning.

Kommissionen har foretaget en konsekvensanalyse som fastlagt i Kommissionens lovgivnings- og arbejdsprogram. Rapporten herom findes på

http://europa.eu.int/comm/internal_market/publicprocurement/remedies.

3. FORSLAGETS RETLIGE ASPEKTER

- Resumé af forslaget

Når en ordregivende myndighed afslutter en formel udbudsprocedure i overensstemmelse med udbudsdirektiverne, skal den i princippet suspendere indgåelsen af kontrakten indtil udløbet af en frist på mindst ti kalenderdage regnet fra datoen for meddelelsen af den begrundede tildelingsbeslutning til de økonomiske aktører, der har deltaget i proceduren.

Når en ordregivende myndighed vurderer, at den har ret til underhånden at tildele en kontrakt, hvis værdi overstiger tærsklerne i udbudsdirektiverne, skal den (medmindre der er tale om sager af yderst hastende karakter/tilfælde af tvingende nødvendighed) suspendere indgåelsen af kontrakten i mindst ti kalenderdage efter at have sørget for behørig offentliggørelse i form af en forenklet tildelingsbekendtgørelse.

Hvis den ordregivende myndighed i løbet af fristen med opsættende virkning indgår en kontrakt ulovligt, anses indgåelsen for at være uden virkning. Følgerne af en sådan ulovlighed for kontraktens virkninger fastsættes af den kompetente klageinstans, som dog skal have sagen forelagt af en økonomisk aktør inden udløbet af en forældelsesfrist på seks måneder regnet fra den faktiske dato for kontraktindgåelsen.

Interventionsmekanismen målrettes mod alvorlige overtrædelser, og attesterings- og forligsordningen, der ikke er blevet anvendt, ophæves.

- Retsgrundlag

EF-traktatens artikel 95.

- Subsidiaritetsprincippet

Subsidiaritetsprincippet finder anvendelse, eftersom forslaget ikke vedrører et område, hvor Fællesskabet har enekompetence.

Målene i forslaget kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne af følgende årsager:

Til trods for udviklingen i retspraksis siden 1999 og efterfølgende tiltag i visse medlemsstater, navnlig som følge af traktatbrudsprocedurer indledt af Kommissionen, er der fortsat store forskelle i medlemsstaterne med hensyn til effektiviteten af

klagemulighederne i forbindelse med offentlige kontrakter. Det forhold, at der ikke er nogen garanti for effektive klagemuligheder, kan desuden afholde virksomheder i Fællesskabet fra at deltage i udbud uden for deres hjemland. De senere års erfaringer har vist, at denne retsusikkerhed ikke kan afhjælpes gennem ukoordinerede og forskelligartede tiltag i enkelte medlemsstater.

Målene med forslaget kan bedre virkeliggøres ved en fællesskabsindsats, og det af følgende årsager:

De svagheder, der blev afdækket under høringen, vedrører anvendelsesområdet for de to direktiver, der blev vedtaget i hhv. 1989 og 1992. De forbedringer og præciseringer, der foretages af de gældende bestemmelser i disse direktiver, vil kun kunne få fuld virkning ved et ændringsdirektiv.

Det er EU, der har de bedste forudsætninger for at virkeliggøre målet om forbedring af effektiviteten af klagemulighederne i forbindelse med offentlige kontrakter, der falder ind under anvendelsesområdet for direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF. De forberedende høringer har nemlig vist, at mobiliseringen i forbindelse med behovet for at styrke de bestemmelser, der gør det muligt at sikre en effektiv anvendelse af udbudsdirektiverne, stadig er meget forskellig fra den ene medlemsstat til den anden. Hvis der ikke tages et fællesskabsinitiativ på dette område, vil forskellene i medlemsstaterne med hensyn til den korrekte anvendelse af fællesskabslovgivningen om offentlige kontrakter fortsat bestå.

I et flertal af medlemsstaterne er der endnu ikke fundet nogen effektiv løsning på problemet med ulovlig tildeling af underhåndskontrakter, selv om langt de fleste af dem erkender, at problemet er reelt og alvorligt. Hvad angår problemet med kapløb om undertegnelsen af kontrakter i forbindelse med formelle udbudsprocedurer er der efterhånden enighed blandt repræsentanterne for medlemsstaterne om, at det er nødvendigt i et ændringsdirektiv at fastsætte en frist med opsættende virkning med klare bestemmelser for anvendelsesområde mv. Herudover er det nødvendigt med et lovgivningsinitiativ på EU-plan for at indføre en klar ordning med effektive, rimelige og afskrækkende sanktioner for de mest alvorlige overtrædelser af fællesskabsretten om offentlige kontrakter.

Medlemsstaterne vil fortsat have beføjelse til at udpege de instanser, der skal være ansvarlige for klageprocedurerne, og til at anvende nationale procedureregler i forbindelse med de pågældende klager (overholdelse af princippet om medlemsstaternes procesautonomi). I forslaget til direktiv er hovedvægten lagt på de to vigtigste problemer, som er fælles for alle medlemsstaterne.

Forslaget er derfor i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

- Proportionalitetsprincippet

Forslaget overholder proportionalitetsprincippet af følgende årsager:

Forslaget til direktiv begrænser sig til at indføre forbedringer og præciseringer af de eksisterende bestemmelser om klager forud for kontraktindgåelsen og vedrører kun kontrakter, hvis værdi overstiger tærsklerne i direktiv 2004/18/EF og 2004/17/EF, uden at der kræves en ændring af eksisterende administrative eller retslige systemer. At det er meningen, at der senere skal udarbejdes fortolkningsdokumenter for at løse de øvrige problemer med nationale klageprocedurer, der fungerer dårligt på grund af visse medlemsstaters fejlfortolkning af de eksisterende bestemmelser, viser desuden, at

Kommissionens fremgangsmåde er ikke er mere vidtgående end påkrævet.

For de offentlige myndigheder begrænser byrden sig i det store og hele til de marginalomkostninger, der er forbundet med forpligtelsen til at suspendere undertegnelsen af en kontrakt i som regel ti kalenderdage og stigningen i antallet af klager, der i starten vil andrage et par procent i forhold til det samlede antal offentlige kontrakter, der offentliggøres på fællesskabsplan. En bedre anvendelse af fællesskabsretten om offentlige kontrakter som følge af den afskrækkende virkning af effektive klagemuligheder vil gavne samfundet som helhed, særlig ved at reducere de offentlige udgifter og forbedre kvaliteten af den offentlige service. Samlet vil denne gevinst langt overstige de ekstraomkostninger, der er nævnt ovenfor. Da der ikke skal oprettes nye administrative strukturer, er den finansielle og administrative byrde for de offentlige myndigheder også begrænset til et minimum.

- Reguleringsmiddel/-form

Foreslået retsakt: direktiv.

Andre midler ville ikke være hensigtsmæssige af følgende årsager:

Alternativet til et direktiv, der fastsætter rækkevidden af og de nærmere bestemmelser for anvendelsen af en frist med opsættende virkning af standstill-typen, var at vedtage et dokument, der fortolker Domstolens praksis. Dette alternativ blev dog forkastet, da det ikke kunne sikre, at alle medlemsstater vil anvende en frist med opsættende virkning, som er klart defineret og fyldestgørende i de forskellige situationer, der er omfattet af udbudsdirektiverne. Forskellene i fortolkningerne - på fællesskabsplan og i medlemsstaterne og medlemsstaterne imellem - vedrørende rækkevidden af den retspraksis, der ligger til grund for forpligtelsen til at iagttage en frist med opsættende virkning, og bestemmelserne om gennemførelse af en effektiv, rimelig og afskrækkende sanktion for manglende overholdelse af denne forpligtelse, der er altafgørende for effektiviteten af klager forud for kontraktindgåelsen, ville generelt ikke kunne afhjælpes ved, at Kommissionen vedtager et fortolkningsdokument.

4. **BUDGETMÆSSIGE KONSEKVENSER**

Forslaget har ingen konsekvenser for Fællesskabets budget.

5. **YDERLIGERE OPLYSNINGER**

- Forenkling

Forslaget er en forenkling af lovgivningen.

Den foreslåede forenkling består i at ophæve atteringsordningen og forligs-proceduren, der gælder inden for forsyningsvirksomhed (direktiv 92/13/EØF), og som ikke er blevet anvendt.

- Fornyelse gennemgang/revision/udløbsklausul

Forslaget indeholder en bestemmelse om fornyet gennemgang.

- Sammenligningstabel

Medlemsstaterne skal tilsende Kommissionen de nationale bestemmelser, der vedtages til gennemførelse af direktivet, med en sammenligningstabel, som viser sammenhængen mellem de pågældende bestemmelser og dette direktiv.

- Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde

Den foreslåede retsakt omhandler et emne, der er omfattet af EØS-aftalen, og den bør derfor udstrækkes til at gælde i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om ændring af Rådets direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF for så vidt angår forbedring af effektiviteten af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg²,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget³,

efter proceduren i traktatens artikel 251⁴, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rådets direktiv 89/665/EØF af 21. december 1989 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende anvendelsen af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige indkøbs- samt bygge- og anlægskontrakter⁵ og Rådets direktiv 92/13/EØF af 25. februar 1992 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende anvendelse af EF-reglerne for fremgangsmåden ved tilbudsgivning inden for vand- og energiforsyning samt transport og telekommunikation⁶ vedrører klageprocedurer i forbindelse med kontrakter, der indgås henholdsvis af ordregivende myndigheder og andre ordregivere. Disse direktiver har til formål at sikre effektiv anvendelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter⁷ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester⁸.

¹ EUT C [...] af [...], s. [...].

² EUT C [...] af [...], s. [...].

³ EUT C [...] af [...], s. [...].

⁴ EUT C [...] af [...], s. [...].

⁵ EFT L 395 af 30.12.1989, s. 33. Ændret ved direktiv 92/50/EØF (EFT L 209 af 24.7.1992, s. 1).

⁶ EFT L 76 af 23.3.1992, s. 14. Senest ændret ved tiltrædelsesakten af 2003.

⁷ EUT L 134 af 30.4.2004, s. 114. Senest ændret ved Kommissionens forordning 2083/2005/EF (EUT L 333 af 20.12.2005, s. 28).

⁸ EUT L 134 af 30.4.2004, s. 1. Senest ændret ved forordning 2083/2005/EF.

- (2) Høringerne af de berørte parter har sammen med EF-Domstolens praksis afdækket en række svagheder ved medlemsstaternes eksisterende klageordninger. På grund af disse svagheder er det ikke altid muligt ved hjælp af mekanismerne i direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF at sørge for, at fællesskabsbestemmelserne overholdes, især på et tidspunkt, hvor overtrædelserne endnu kan bringes til ophør. Derfor har de økonomiske aktører endnu ikke de garantier for gennemsigtighed og ikke-forskelsbehandling, der tilstræbes ved disse direktiver. Det betyder, at de positive virkninger af den modernisering og forenkling af reglerne om offentlige kontrakter, der er gennemført ved direktiv 2004/18/EF og 2004/17/EF, ikke til fulde kan komme hele Fællesskabet til gode. For at nå de mål, der tilstræbes af fællesskabslovgiver bør der følgelig foretages en række præciseringer i direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF.
- (3) En af de påpegede svagheder er, at der ikke er nogen frist, som gør det muligt at klage effektivt i perioden mellem beslutningen om tildeling af en kontrakt og indgåelsen af den pågældende kontrakt, hvilket undertiden fører til et kapløb om undertegnelsen af kontrakten, fordi de ordregivende myndigheder ønsker at gøre virkningerne af den omtvistede tildelingsbeslutning endelige. For at afhjælpe denne svagheit, der er en alvorlig hindring for en effektiv retsbeskyttelse af de berørte ansøgere eller tilbudsgivere, bør der indføres en minimumsfrist med opsættende virkning under hvilken indgåelsen af den pågældende kontrakt suspenderes, uanset om indgåelsen finder sted på tidspunktet for undertegnelsen af kontrakten.
- (4) Da alle berørte parter er enige om nødvendigheden af at forene hurtige udbudsprocedurer med effektive nationale klageprocedurer, bør forpligtelsen til at iagttage en rimelig minimumsfrist med opsættende virkning, under hensyn til de tidsmæssige omstændigheder og de mere eller mindre komplekse vilkår, der kendetegner iværksættelsen af visse procedurer, kombineres med forpligtelsen til at sende de oplysninger, som er nødvendige for enhver, der ønsker at indgive en effektiv klage, via de hurtigste kommunikationsmidler. Disse oplysninger omfatter bl.a. en kort redegørelse for de grunde, der er omhandlet i direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF.
- (5) Da direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF har til formål at modernisere og forenkle procedurerne for indgåelse af offentlige kontrakter, bør forpligtelsen til at iagttage en minimumsfrist med opsættende virkning begrænses til tilfælde, hvor andre økonomiske aktører end ordremodtageren med rimelighed kan påberåbe sig en overtrædelse af fællesskabsbestemmelserne om offentlige kontrakter for så vidt angår gennemsigtighed og iværksættelse af udbud.
- (6) En sådan minimumsfrist med opsættende virkning skal hverken finde anvendelse på sager af yderst hastende karakter som omhandlet i direktiv 2004/17/EF eller i tilfælde af tvingende nødvendighed som omhandlet i direktiv 2004/18/EF eller på kontrakter, som udtrykkeligt er undtaget fra disse direktivers anvendelsesområde.
- (7) Da der hersker almindelig enighed om den alvorlige karakter af ulovlig indgåelse af underhåndskontrakter, bør der med henblik på at sikre en effektiv retsbeskyttelse af de berørte personer anvendes en minimumsfrist med opsættende virkning sammen med en forpligtelse til at sikre gennemsigtighed i forbindelse med indgåelsen af underhåndskontrakter uden forudgående offentliggørelse og udbud i medfør af undtagelserne i direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF, og under alle omstændigheder hver gang en ordregivende myndighed indgår en underhåndskontrakt, hvis værdi overstiger tærsklerne i disse direktiver, uden forudgående offentliggørelse og udbud,

med en person, der i retlig forstand er forskellig fra denne myndighed. Anvendelsen af en frist med opsættende virkning sammen med en forpligtelse til at sikre gennemsigtighed, jf. Domstolens dom i sag C-26/03, Stadt Halle⁹, skal gøre det muligt effektivt at modarbejde ulovlig indgåelse af underhåndskontrakter, som udgør den alvorligste tilsidesættelse af fællesskabsbestemmelserne om offentlige kontrakter, der kan begås af en ordregivende myndighed.

- (8) Da den minimumsfrist med opsættende virkning, der anses for nødvendig for iværksættelse af en effektiv klage, skal fastsættes ved dette direktiv, bør sammenhængen mellem de relevante bestemmelser i direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF sikres, så effektiviteten af den samlede ordning, der skal gøre det muligt at klage inden indgåelsen af en kontrakt, ikke begrænses.
- (9) Når en medlemsstat f.eks. kræver, at en person, der agter at gøre brug af en klageprocedure, skal underrette den ordregivende myndighed herom, bør der ikke pålægges en yderligere minimumsfrist mellem det tidspunkt, hvor denne underretning sendes til den ordregivende myndighed, og det tidspunkt, hvor der indgives klage. Når en medlemsstat kræver, at den pågældende person først skal have indgivet klage til den ordregivende myndighed, bør denne person råde over en rimelig minimumsfrist til at indbringe sagen for den kompetente klageinstans inden indgåelsen af kontrakten, for det tilfælde at vedkommende ønsker at anfægte den ordregivende myndigheds svar eller udeblivelsen af et sådant.
- (10) Indgivelse af en klage kort før udløbet af minimumsfristen med opsættende virkning bør ikke bevirke, at den instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne, berøves den tid, der som minimum er nødvendig for at gribe ind, navnlig med henblik på at forlænge suspensionen af kontraktindgåelsen. Der bør derfor fastsættes en selvstændig minimumsfrist med opsættende virkning, der begynder at løbe ved indbringelsen af klagen for den instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne, og som under alle omstændigheder giver denne mulighed for at gribe ind med et kort, men rimeligt varsel.
- (11) Ligeledes af hensyn til effektiviteten af ordningen som helhed bør det fastsættes, at forsendelsen af oplysninger og indgivelsen af klager skal ske via de hurtigste kommunikationsmidler, som kan sikre den effektive virkning af en minimumsfrist med opsættende virkning, og som samtidig kan fungere som bevis for de pågældende forsendelser. Det er derfor vigtigt, at forsendelse kan ske pr. telefax eller ad elektronisk vej, da disse kommunikationsmidler har de pågældende egenskaber og tilmed er både nemme at anvende og billige for alle berørte parter.
- (12) Det bør desuden sikres, at der er sammenhæng mellem fristerne for klager over ordregivende myndigheders beslutninger, der bringer en tilbudsgivers eller ansøgers deltagelse i en procedure i henhold til direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF til ophør, og fristerne med opsættende virkning.

---

⁹ Sml. 2005 I, s. 1, præmis 39.

- (13) For at sikre overholdelse af effektive klagefrister, der skal modvirke kapløbet om undertegnelse af ulovligt indgåede kontrakter og ulovlig indgåelse af underhåndskontrakter, der af Domstolen er blevet betegnet som den alvorligste tilsidesættelse af fællesskabsbestemmelserne vedrørende offentlige kontrakter, som en ordregivende myndighed kan begå, bør der indføres en effektiv, rimelig og afskrækkende sanktion for ordregivende myndigheder, der ikke overholder minimumsfristerne med opsættende virkning. Da medlemsstaterne i henhold til direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF skal påse, at ordregivende myndigheders ulovlige beslutninger kan annulleres af de instanser, der er ansvarlige for klageprocedurerne, bør det fastsættes, at enhver kontrakt, der er indgået i strid med disse frister, anses for at være uden virkning, og at den instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne, skal drage alle konsekvenser heraf for den ulovlige kontrakt som f.eks. tilbagebetaling af beløb, som den ordregivende myndighed måtte have udbetalt.
- (14) For at sikre overholdelse af princippet om, at sanktionerne skal stå i et rimeligt forhold til overtrædelserne, bør medlemsstaterne imidlertid give den instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne, mulighed for ikke at anfægte kontrakten eller for at anerkende visse af dens virkninger på længere sigt, når overholdelsen af visse tvingende eller uomgængeligt nødvendige, almene krav af ikke-økonomisk art i ganske særlige tilfælde tilsiger det. Af hensyn til retssikkerheden for så vidt angår de ordregivende myndigheders beslutninger er det på længere sigt nødvendigt at indføre en rimelig minimumsfrist for forældelse af klager med henblik på at fastslå, at den pågældende kontraktindgåelse er uden virkning og at fastlægge følgerne heraf.
- (15) Effektiviseringen af de nationale klagemuligheder gennem dette direktiv bør bevirke, at de berørte i højere grad benytter mulighederne for som hastesag at klage forud for kontraktindgåelsen. Derfor bør interventionsmekanismen centreret om alvorlige overtrædelser af fællesskabsbestemmelserne vedrørende offentlige kontrakter, og det bør overlades til Kommissionen at fastsætte en rimelig svarfrist for den pågældende medlemsstat under behørig hensyntagen til omstændighederne i den konkrete sag.
- (16) Den ved direktiv 92/13/EØF indførte frivillige attesteringsordning, hvorefter ordregivere har mulighed for ved regelmæssige undersøgelser at få fastslået, at deres udbudsprocedurer er i overensstemmelse med reglerne, er næsten ikke blevet anvendt og kan derfor ikke opfylde dets formål, hvorefter overtrædelser af fællesskabsbestemmelser vedrørende offentlige kontrakter skal forebygges. Derimod kan den forpligtelse, der ved direktiv 92/13/EØF er pålagt medlemsstaterne, til at sikre, at der til stadighed er godkendte organer til rådighed for ordningen, give anledning til administrative omkostninger, som ikke længere er berettigede, da der ikke er nogen reel efterspørgsel fra ordregivernes side. Attesteringsordningen bør derfor ophæves.

- (17) Den forligsprocedur, der er fastsat i direktiv 92/13/EØF, har heller ikke vakt reel interesse hos de økonomiske aktører, både fordi den ikke i sig selv gør det muligt at opnå bindende midlertidige foranstaltninger, der rettidigt kan forhindre ulovlig indgåelse af en kontrakt, og fordi den er af en sådan beskaffenhed, at den kun vanskeligt kan forenes med overholdelsen af de særdeles korte klagefrister med henblik på midlertidige foranstaltninger og annullation af ulovlige beslutninger. Forligsprocedurens potentielle effektivitet er desuden blevet yderligere svækket på grund af vanskelighederne med at opstille en fuldstændig og tilstrækkelig bred liste over uafhængige forligsmænd fra hver medlemsstat, som altid er til rådighed, og som kan behandle forligsanmodninger med meget kort varsel. Forligsproceduren bør derfor ophæves.
- (18) Medlemsstaterne bør fortsat være forpligtede til regelmæssigt at indsende oplysninger om anvendelsen af de nationale klageprocedurer, som står i rimeligt forhold til det omhandlede mål, og Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Aftaler bør inddrages i fastlæggelsen af omfanget og arten af disse oplysninger. Kun ved hjælp af de oplysninger, der stilles til rådighed, vil virkningerne af de ændringer, der indføres ved dette direktiv, kunne evalueres korrekt, efter at direktivet er blevet anvendt i en repræsentativ periode.
- (19) Direktiv 89/665/EØF og 92/13/EØF bør derfor ændres.
- (20) Målene for dette direktiv kan af ovennævnte grunde ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor bedre gennemføres på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål, idet det navnlig overholder princippet om medlemsstaternes procesautonomi.
- (21) I dette direktiv overholdes de grundlæggende rettigheder og de principper, som anerkendes i bl.a. Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Dette direktiv har navnlig til formål at sikre adgangen til effektive retsmidler og til en upartisk domstol i overensstemmelse med chartrets artikel 47, første og andet afsnit -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1 *Direktiv 89/665/EØF*

I direktiv 89/665/EF foretages følgende ændringer:

1. Artikel 1 ændres således:

a) Stk. 1 affattes således:

"1. Medlemsstaterne træffer, for så vidt angår fremgangsmåderne for indgåelse af offentlige kontrakter, der henhører under anvendelsesområdet for Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF*, de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der effektivt og navnlig så hurtigt som muligt kan indgives klage over de ordregivende myndigheders beslutninger på de betingelser, der er anført i artikel 2-2f i dette direktiv, med den begrundelse, at beslutningerne er i strid med fællesskabsbestemmelserne vedrørende indgåelse af offentlige kontrakter eller de nationale regler til gennemførelse af disse bestemmelser.

* EUT L 134 af 30.4.2004, s. 114."

b) Stk. 3 affattes således:

"3. Medlemsstaterne sikrer, at der er adgang til klageprocedurerne efter nærmere bestemmelser, som medlemsstaterne kan fastsætte, i det mindste for personer, der har eller har haft interesse i at opnå en bestemt offentlig kontrakt, og som har lidt eller vil kunne lide skade som følge af en påstået overtrædelse."

c) Som stk. 4 og 5 indsættes:

"4. Medlemsstaterne kan kræve, at en person, der ønsker at gøre brug af en klageprocedure, underretter den ordregivende myndighed pr. telefax eller ad elektronisk vej om den påståede overtrædelse og om, at vedkommende agter at indgive klage. I så fald påser medlemsstaterne, at der ikke fastsættes nogen minimumsfrist mellem det tidspunkt, hvor denne underretning sendes til den ordregivende myndighed, og det tidspunkt, hvor klagen indbringes for den instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne.

Medlemsstaterne kan desuden kræve, at den pågældende person først indgiver klage til den ordregivende myndighed. I så fald påser medlemsstaterne, at indgivelsen af denne klage pr. telefax eller ad elektronisk vej fører til øjeblikkelig suspension af muligheden for at indgå kontrakten.

Den i andet afsnit omhandlede automatiske suspension ophører ved udløbet af en frist, der ikke må være kortere end fem arbejdsdage regnet fra dagen efter den dato, hvor den ordregivende myndighed har sendt sit svar pr. telefax eller ad elektronisk vej.

5. I tilfælde af klage over omstændighederne i forbindelse med, hvorvidt de i stk. 4 omhandlede forsendelser pr. telefax eller ad elektronisk vej har fundet sted eller ej, tager den instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne, og som er uafhængig af den ordregivende myndighed, navnlig hensyn til alt rimeligt og relevant bevismateriale, der forelægges den af afsenderne, til støtte for, at forsendelserne er foretaget og modtaget af adressaterne."

2. Artikel 2 ændres således:

a) Stk. 3 affattes således:

"3. Klageprocedurerne skal ikke nødvendigvis automatisk have opsættende virkning for de procedurer for indgåelse af kontrakter, som de vedrører, jf. dog de i artikel 1, stk. 4, og artikel 2a-2f omhandlede tilfælde."

b) Som stk. 3a indsættes:

"3a Når der for en instans, der er uafhængig af den ordregivende myndighed, indbringes en klage over en beslutning om tildeling af en kontrakt eller over en senere beslutning, underretter denne instans omgående den ordregivende myndighed pr. telefax eller ad elektronisk vej om, at myndigheden ikke kan indgå kontrakten i en periode, der fastsættes af den medlemsstat, som instansen henhører under. Denne periode må ikke være kortere end fem arbejdsdage regnet fra dagen efter den dato, hvor den pågældende underretning er blevet sendt. Hvis instansen efter at have gennemgået alle de bilag, der er vedlagt klagen, konkluderer, at der ikke er grund til at forlænge ovennævnte periode, kan den når som helst ophæve forpligtelsen til ikke at indgå kontrakten".

c) Stk. 4 affattes således:

"4. Medlemsstaterne kan fastsætte, at den instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne, når den undersøger, om der skal træffes midlertidige foranstaltninger, kan tage hensyn til de sandsynlige følger af sådanne foranstaltninger for alle interesser, som vil kunne skades, samt til almenvellet, og beslutte ikke at give sit samtykke hertil, når de negative følger af sådanne foranstaltninger kan være større end fordelene.

Når medlemsstaterne gør brug af muligheden i første afsnit, kan de ikke hindre anvendelsen af artikel 2f, hvis den pågældende kontrakt er indgået i strid med artikel 1, stk. 4, artikel 2, stk. 3a, en af bestemmelserne i artikel 2a-2e eller i strid med en supplerende midlertidig foranstaltning truffet af den instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne, med henblik på at forlænge suspensionen af den pågældende kontraktindgåelse.

En beslutning om ikke at tillade midlertidige foranstaltninger berører ikke de øvrige rettigheder, som den person, der anmoder om disse foranstaltninger, måtte gøre krav på."

d) Stk. 6 affattes således:

"6. Virkningerne af udøvelsen af de i stk. 1 omhandlede beføjelser for den kontrakt, som følger efter tildeling af en ordre, fastlægges i national ret, jf. dog de i artikel 1, stk. 4, og artikel 2a-2f omhandlede tilfælde.

Endvidere kan en medlemsstat, undtagen når en beslutning skal annulleres, inden der ydes skadeserstatning, fastsætte, at den for klageprocedurerne ansvarlige instans' beføjelser efter indgåelsen af kontrakten i overensstemmelse med artikel 1, stk. 4, artikel 2, stk. 3, artikel 2a-2f er begrænset til ydelse af skadeserstatning til enhver, som har lidt skade på grund af en overtrædelse."

e) I stk. 8, første afsnit, ændres udtrykket "ret i henhold til Traktatens artikel 177" til "ret i henhold til traktatens artikel 234".

3) Som artikel 2a-2f indsættes:

"Artikel 2a

1. Medlemsstaterne påser, at de i artikel 1, stk. 3, omhandlede personer råder over frister, som sikrer effektive muligheder for at klage over ordregivende myndigheders beslutninger, idet de vedtager de nødvendige bestemmelser, som opfylder de mindstekrav, der er anført i stk. 2, 3 og 4 og i artikel 2b, 2c og 2d.
2. Kontraktindgåelsen som følger efter beslutningen om tildeling af en offentlig kontrakt, der er omfattet af direktiv 2004/18/EF, kan først finde sted efter udløbet af en frist på mindst ti kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor tildelingsbeslutningen er blevet meddelt de berørte tilbudsgivere pr. telefax eller ad elektronisk vej. Meddelelsen om tildelingsbeslutningen til de berørte tilbudsgivere ledsages af en kort redegørelse for de relevante grunde, jf. artikel 41, stk. 2, i direktiv 2004/18/EF.
3. Uanset stk. 2 kan medlemsstaterne i de hastetilfælde, der er omhandlet i artikel 38, stk. 8, i direktiv 2004/18/EF, fastsætte, at kontraktindgåelsen som følge af beslutningen om tildeling af en offentlig kontrakt, først kan finde sted efter udløbet af en frist på mindst syv kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor tildelingsbeslutningen er blevet meddelt de berørte tilbudsgivere pr. telefax eller ad elektronisk vej. Denne frist forlænges automatisk med tre kalenderdage, hvis en person som omhandlet i artikel 1, stk. 3, i dette direktiv inden for fristen pr. telefax eller ad elektronisk vej underretter den pågældende ordregivende myndighed om, at vedkommende agter at indgive klage. Meddelelsen om tildelingsbeslutningen til de berørte tilbudsgivere ledsages af en kort redegørelse for de relevante grunde, jf. artikel 41, stk. 2, i direktiv 2004/18/EF.

Medlemsstaterne kan anvende første afsnit i forbindelse med kontrakter, der er baseret på en rammeaftale i henhold til artikel 1, stk. 5, i direktiv 2004/18/EF, eller på kontrakter, der tildeles som led i dynamiske indkøbssystemer i henhold til artikel 1, stk. 6, i nævnte direktiv.

4. Fristerne i stk. 2 og 3 finder ikke anvendelse i tilfælde af tvingende nødvendighed, jf. artikel 31, nr. 1), litra c), i direktiv 2004/18/EF.

Artikel 2b

Medlemsstaterne kan fastsætte, at fristerne i artikel 2a, stk. 2 og 3, ikke finder anvendelse på:

- a) kontrakter, der er baseret på en rammeaftale med en enkelt økonomisk aktør, jf. artikel 32, stk. 3, i direktiv 2004/18/EF
- b) kontrakter, der er baseret på en rammeaftale med flere økonomiske aktører, og som tildeles på de vilkår, der er fastsat i rammeaftalen, uden at der iværksættes en ny konkurrence, jf. artikel 32, stk. 4, andet afsnit, første led, i direktiv 2004/18/EF
- c) kontrakter, der tildeles som led i et offentligt udbud, jf. artikel 1, stk. 11, litra a), i direktiv 2004/18/EF, når den ordregivende myndighed kun har modtaget det tilbud, der er afgivet af den tilbudsgiver, der har fået tildelt ordren
- d) kontrakter, der tildeles som led i et begrænset udbud, jf. artikel 1, stk. 11, litra b), i direktiv 2004/18/EF, når den ordregivende myndighed for alle de økonomiske aktører, der blev opfordret til at afgive tilbud, bortset fra den økonomiske aktør, der har fået tildelt ordren, allerede har truffet en beslutning, der kan påklages, og som bringer deres deltagelse i proceduren til ophør på grundlag af andre kriterier end kriterierne for tildelingen af den pågældende kontrakt
- e) kontrakter, der tildeles som led i et udbud med forhandling, jf. artikel 1, stk. 11, litra d), i direktiv 2004/18/EF, når den ordregivende myndighed for alle de økonomiske aktører, der blev kontaktet og viste interesse for det pågældende udbud, bortset fra den økonomiske aktør, der har fået tildelt ordren, allerede har truffet en beslutning, der kan påklages, og som bringer deres deltagelse i proceduren til ophør på grundlag af andre kriterier end kriterierne for tildelingen af den pågældende kontrakt.

Artikel 2c

1. Når medlemsstaterne fastsætter, at en klage over en beslutning truffet af en ordregivende myndighed som led i eller i forbindelse med en udbudsprocedure, der er omfattet af direktiv 2004/18/EF, skal indgives inden udløbet af en bestemt frist, må denne frist ikke være kortere end ti kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor den ordregivende myndigheds beslutning er blevet meddelt den berørte tilbudsgiver eller ansøger pr. telefax eller ad elektronisk vej. Meddelelsen om den ordregivende myndigheds beslutning til de berørte tilbudsgivere eller ansøgere ledsages af en kort redegørelse for de relevante grunde, jf. artikel 41, stk. 2, i direktiv 2004/18/EF.
2. Medlemsstater, der gør brug af mulighederne i artikel 2a, stk. 3, kan fastsætte, at den i stk. 1 omhandlede klage skal indgives inden for en frist, der ikke må

være kortere end syv kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor den ordregivende myndigheds beslutning er blevet meddelt den berørte tilbudsgiver eller ansøger pr. telefax eller ad elektronisk vej.

Denne frist forlænges automatisk med tre kalenderdage, hvis en person som omhandlet i artikel 1, stk. 3, inden for fristen pr. telefax eller ad elektronisk vej underretter den berørte ordregivende myndighed om, at vedkommende agter at indgive klage.

Meddelelsen til de tilbudsgivere eller ansøgere, der er berørt af den ordregivende myndigheds beslutning, ledsages af en kort redegørelse for de relevante grunde, jf. artikel 41, stk. 2, i direktiv 2004/18/EF.

Artikel 2d

I tilfælde af klage over omstændighederne i forbindelse med, hvorvidt de i artikel 2a og 2c omhandlede forsendelser pr. telefax eller ad elektronisk vej har fundet sted eller ej, tager klageinstansen navnlig hensyn til ethvert rimeligt og relevant bevismateriale, der forelægges den af den ordregivende myndighed, til støtte for, at denne har foretaget forsendelsen og at den berørte tilbudsgiver eller ansøger har modtaget forsendelsen.

Artikel 2e

1. Medlemsstaterne sikrer på de betingelser, der er anført i stk. 2, 3 og 4, effektiviteten af begæringer om midlertidige foranstaltninger og annullation som omhandlet i artikel 1 og artikel 2, stk. 1, litra a) og b), indgivet i forbindelse med ulovligt indgåede underhåndskontrakter.
2. Når en ordregivende myndighed på grundlag af gældende fællesskabsret finder, at den ikke er forpligtet til at gennemføre en formel procedure med forudgående offentliggørelse og udbud for at kunne indgå en offentlig kontrakt, hvis værdi overstiger den relevante tærskel i direktiv 2004/18/EF, skal den pågældende ordregivende myndighed forud for indgåelsen af kontrakten træffe følgende foranstaltninger:
  - a) Den skal træffe en tildelingsbeslutning, der ikke afføder nogen kontrakt-mæssig virkning, og som kan påklages, jf. artikel 1 og 2 i dette direktiv.
  - b) Den skal offentliggøre en bekendtgørelse, der sikrer en passende grad af offentlighed, og som mindst indeholder de i bilaget til nærværende direktiv nævnte oplysninger.

En bekendtgørelse, der offentliggøres i overensstemmelse med artikel 35, stk. 4, og artikel 36 i direktiv 2004/18/EF, opfylder betingelserne i litra b).
3. Kontraktindgåelsen som følger efter beslutningen om tildeling af den i stk. 2 omhandlede ordre, må først finde sted efter udløbet af en frist på mindst ti kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor den i stk. 2, litra b), omhandlede bekendtgørelse er blevet behørigt offentliggjort.

4. Stk. 2 og 3 finder ikke anvendelse i tilfælde af tvingende nødvendighed, jf. artikel 31, nr. 1), litra c), i direktiv 2004/18/EF, eller på kontrakter, som udtrykkeligt undtaget, jf. samme direktivs artikel 12-18.

Artikel 2f

1. Medlemsstaterne sikrer overholdelse af fristerne i artikel 1, stk. 4, og artikel 2a, stk. 2 og 3, og af artikel 2e i henhold til de betingelser, der er anført i stk. 2, 3 og 4.
2. Indgåelsen af en kontrakt i strid med de i stk. 1 omhandlede bestemmelser anses for at være uden virkning.
3. Uanset stk. 2 kan medlemsstaterne fastsætte, at en kontrakt, der er indgået i strid med de i stk. 1 omhandlede bestemmelser, alligevel får visse virkninger mellem de berørte parter eller i forhold til tredjemand som følge af udløbet af en forældelsesfrist, der ikke må være kortere end seks måneder regnet fra den faktiske dato for kontraktindgåelsen.

Undtagelsen i første afsnit kan også finde anvendelse, når en klageinstans, der er uafhængig af den ordregivende myndighed, i forbindelse med en klage, der har til formål at få fastslået, at en kontrakt er indgået i strid med stk. 1, samt følgerne heraf, fastslår, at overholdelsen af visse tvingende eller uomgængeligt nødvendige, almene krav af ikke-økonomisk art i det konkrete tilfælde tilsiger, at visse af kontraktens virkninger ikke skal anfægtes

4. Medlemsstaterne fastsætter en sanktionsordning, der finder anvendelse i de tilfælde, hvor at en kontrakt indgås i strid med stk. 1, når de i stk. 3 omhandlede omstændigheder foreligger, eller når en ordregivende myndighed har påberåbt sig et tilfælde af tvingende nødvendighed, jf. artikel 31, nr. 1), litra c), i direktiv 2004/18/EF, selv om ikke alle de i nævnte bestemmelse fastsatte betingelser er opfyldt.

Sanktionerne skal være effektive, forholdsmæssige og afskrækkende.

Medlemsstaterne giver senest den *[18 måneder efter datoen for offentliggørelsen af dette direktiv i Den Europæiske Unions Tidende]* Kommissionen meddelelse om disse bestemmelser og meddeler omgående senere ændringer af betydning for bestemmelserne."

- 4) Artikel 3 ændres således:

- a) Stk. 1 og 2 affattes således:

"1. Kommissionen kan påberåbe sig den i stk. 2-5 fastlagte procedure, når den finder, at der er begået en alvorlig overtrædelse af fællesskabsbestemmelserne vedrørende indgåelse af offentlige kontrakter i forbindelse med en udbudsprocedure, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2004/18/EF.

2. Kommissionen meddeler den pågældende medlemsstat og den pågældende ordregivende myndighed grundene til, at den finder, at der er begået en alvorlig overtrædelse, og anmoder om, at den bringes til ophør.

Den fastsætter en rimelig svarfrist for den pågældende medlemsstat under hensyntagen til de konkrete omstændigheder."

- b) I stk. 3 affattes indledningen således:

"Inden for den i stk. 2 omhandlede frist fremsender den pågældende medlemsstat til Kommissionen:"

- 5) Artikel 4 affattes således:

"Artikel 4

1. Medlemsstaterne fremsender hvert år oplysninger til Kommissionen om forløbet af de nationale klageprocedurer, der har fundet sted i de foregående kalenderår. Kommissionen fastsætter i samråd med Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Aftaler genstanden for og arten af de pågældende oplysninger.
  2. Inden udløbet af en periode på seks år regnet fra den *[18 måneder efter offentliggørelsen af dette direktiv i Den Europæiske Unions Tidende]* tager Kommissionen i samråd med Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Aftaler anvendelsen af direktivets bestemmelser op til fornyet overvejelse og foreslår i givet fald ændringer, som skønnes nødvendige."
- 6) Teksten i bilag I til dette direktiv indsættes som bilag.

Artikel 2
Direktiv 92/13/EØF

I direktiv 92/13/EØF foretages følgende ændringer:

- 1) Artikel 1 ændres således:

- a) Stk. 1 affattes således:

"1. Medlemsstaterne træffer for så vidt angår fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF*, de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der effektivt og navnlig så hurtigt som muligt kan indgives klage over ordregivernes beslutninger på de betingelser, der er anført i artikel 2-2f i dette direktiv, med den begrundelse, at beslutningerne er i strid med fællesskabsbestemmelserne vedrørende indgåelse af kontrakter eller de nationale regler til gennemførelse af disse bestemmelser:

---

* EUT L 134 af 30.4.2004, s. 1."

- b) Stk. 3 affattes således:

"3. Medlemsstaterne påser, at der er adgang til klageprocedurerne efter nærmere bestemmelser, som medlemsstaterne kan fastsætte, i det mindste for personer, der har eller har haft interesse i at få tildelt en bestemt offentlig kontrakt, og som har lidt eller vil kunne lide skade som følge af en påstået overtrædelse."

c) Som stk. 4 og 5 indsættes:

"4. Medlemsstaterne kan kræve, at en person, der ønsker at gøre brug af en klageprocedure, underretter ordregiveren pr. telefax eller ad elektronisk vej om den påståede overtrædelse og om, at vedkommende agter at indgive klage. I så fald påser medlemsstaterne, at der ikke fastsættes nogen minimumsfrist mellem det tidspunkt, hvor denne underretning sendes til ordregiveren, og det tidspunkt, hvor klagen indbringes for den instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne.

Medlemsstaterne kan desuden kræve, at den pågældende person først indgiver klage til ordregiveren. I så fald påser medlemsstaterne, at indgivelsen af denne klage pr. telefax eller ad elektronisk vej fører til øjeblikkelig suspension af muligheden for at indgå kontrakten.

Den i andet afsnit omhandlede automatiske suspension ophører ved udløbet af en frist, der ikke må være kortere end fem arbejdsdage regnet fra dagen efter den dato, hvor ordregiveren har sendt sit svar pr. telefax eller ad elektronisk vej.

5. I tilfælde af klage over omstændighederne i forbindelse med, hvorvidt de i stk. 4 omhandlede forsendelser pr. telefax eller ad elektronisk vej har fundet sted eller ej, tager den af ordregiveren uafhængige instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne, navnlig hensyn til ethvert rimeligt og relevant bevismateriale, der forelægges den af afsenderne til støtte for, at forsendelserne er foretaget og modtaget af adressaterne."

2) Artikel 2 ændres således:

a) Stk. 3 affattes således:

"3. Klageprocedurerne skal ikke nødvendigvis automatisk have opsættende virkning for de udbudsprocedurer, som de vedrører, jf. dog de i artikel 1, stk. 4, og artikel 2a-2f omhandlede tilfælde."

b) Som stk. 3a indsættes:

"3a. Når der for en instans, der er uafhængig af ordregiveren, indbringes en klage over en beslutning om tildeling af en kontrakt eller over en senere beslutning, underretter denne instans omgående ordregiveren pr. telefax eller ad elektronisk vej om, at ordregiveren ikke kan indgå kontrakten i en periode, der fastsættes af den medlemsstat, som instansen henhører under. Denne periode må ikke være kortere end fem arbejdsdage regnet fra dagen efter den dato, hvor den pågældende underretning er blevet sendt. Hvis instansen efter at have gennemgået alle de bilag, der er

vedlagt klagen, konkluderer, at der ikke er grund til at forlænge ovennævnte periode, kan den når som helst ophæve forpligtelsen til ikke at indgå kontrakten."

c) Stk. 4 affattes således:

"4. Medlemsstaterne kan fastsætte, at den instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne, når den undersøger, om der skal træffes midlertidige foranstaltninger, kan tage hensyn til de sandsynlige følger af sådanne foranstaltninger for alle interesser, som vil kunne skades, samt til almenvellet, og beslutte ikke at give sit samtykke hertil, når de negative følger af sådanne foranstaltninger kan være større end fordelene.

Når medlemsstaterne gør brug af muligheden i første afsnit, kan de ikke hindre anvendelsen af artikel 2f, hvis den pågældende kontrakt er indgået i strid med artikel 1, stk. 4, artikel 2, stk. 3a, en af bestemmelserne i artikel 2a-2e eller i strid med en supplerende midlertidig foranstaltning truffet af den instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne, med henblik på at forlænge suspensionen af den pågældende kontraktindgåelse.

En beslutning om ikke at tillade midlertidige foranstaltninger berører ikke de øvrige rettigheder, som den person, der anmoder om disse foranstaltninger, måtte gøre krav på."

d) Stk. 6 affattes således:

"6. Virkningerne af udøvelsen af de i stk. 1 omhandlede beføjelser for den kontrakt, som følger efter tildeling af en ordre, fastlægges i national ret, jf. dog de i artikel 1, stk. 4, og artikel 2a-2f omhandlede tilfælde.

Endvidere kan en medlemsstat, undtagen når en beslutning skal annulleres, inden der ydes skadeserstatning, fastsætte, at den for klageprocedurerne ansvarlige instans' beføjelser efter indgåelsen af kontrakten i overensstemmelse med artikel 1, stk. 4, artikel 2, stk. 3, artikel 2a-2f er begrænset til ydelse af skadeserstatning til enhver, som har lidt skade på grund af en overtrædelse."

e) I stk. 9, første afsnit, ændres udtrykket "ret i henhold til Traktatens artikel 177" til "ret i henhold til traktatens artikel 234".

3) Som artikel 2a-2f indsættes:

"Artikel 2a

1. Medlemsstaterne påser, at de i artikel 1, stk. 3, omhandlede personer råder over frister, som sikrer effektive muligheder for at klage over ordregivernes beslutninger, idet de vedtager de nødvendige bestemmelser, som opfylder de mindstekrav, der er anført i stk. 2, 3 og 4 og i artikel 2b, 2c og 2d.
2. Kontraktindgåelsen som følger efter beslutningen om tildeling af en offentlig kontrakt, der henhører under direktiv 2004/17/EF, kan først finde sted efter udløbet af en frist på mindst ti kalenderdage regnet fra dagen efter den dato,

hvor tildelingsbeslutningen er blevet meddelt de berørte tilbudsgivere pr. telefax eller ad elektronisk vej. Meddelelsen om tildelingsbeslutningen til de berørte tilbudsgivere ledsages af en kort redegørelse for de relevante grunde, jf. artikel 49, stk. 2, i direktiv 2004/17/EF.

3. Uanset stk. 2 kan medlemsstaterne i de tilfælde, hvor de korteste af de reducerede frister finder anvendelse, jf. artikel 45, stk. 8, i direktiv 2004/17/EF, fastsætte, at kontraktindgåelsen som følge af beslutningen om tildeling af en offentlig kontrakt, først må finde sted efter udløbet af en frist på mindst syv kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor tildelingsbeslutningen er blevet meddelt de berørte tilbudsgivere pr. telefax eller ad elektronisk vej. Denne frist forlænges automatisk med tre kalenderdage, hvis en person som omhandlet i artikel 1, stk. 3, i dette direktiv inden for fristen pr. telefax eller ad elektronisk vej underretter den berørte ordregiver om, at vedkommende agter at indgive klage. Meddelelsen om tildelingsbeslutningen til de berørte tilbudsgivere ledsages af en kort redegørelse for de relevante grunde, jf. artikel 49, stk. 2, i direktiv 2004/17/EF.

Medlemsstaterne kan anvende første afsnit i forbindelse med kontrakter, der er baseret på en rammeaftale, jf. artikel 1, stk. 4, og artikel 14, stk. 2 og 3, i direktiv 2004/17/EF, eller kontrakter, der tildeles som led i dynamiske indkøbssystemer, jf. samme direktivs artikel 1, stk. 5, og artikel 15.

4. Fristerne i stk. 2 og 3 finder ikke anvendelse i sager af yderst hastende karakter, jf. artikel 40, stk. 3, litra d), i direktiv 2004/17/EF.

Artikel 2b

1. Medlemsstaterne kan fastsætte, at fristerne i artikel 2a, stk. 2 og 3, ikke finder anvendelse på:
  - a) kontrakter, der er baseret på en rammeaftale med en enkelt økonomisk aktør, jf. artikel 14, stk. 2, og artikel 40, stk. 3, litra i), i direktiv 2004/17/EF
  - b) kontrakter, der tildeles som led i et offentligt udbud, jf. artikel 1, stk. 9, litra a), i direktiv 2004/17/EF, når ordregiveren kun har modtaget det tilbud, der er afgivet af den tilbudsgiver, der har fået tildelt ordren
  - c) kontrakter, der tildeles som led i et begrænset udbud, jf. artikel 1, stk. 9, litra b), i direktiv 2004/17/EF, når ordregiveren for alle de økonomiske aktører, der blev opfordret til at afgive tilbud, bortset fra den økonomiske aktør, der har fået tildelt ordren, allerede har truffet en beslutning, der kan påklages, og som bringer deres deltagelse i proceduren til ophør på grundlag af andre kriterier end kriterierne for tildelingen af den pågældende kontrakt
  - d) kontrakter, der tildeles som led i et udbud med forhandling, jf. artikel 1, stk. 9, litra c), i direktiv 2004/17/EF, når ordregiveren for alle de økonomiske aktører, der blev kontaktet og viste interesse for udbuddet,

bortset fra den økonomiske aktør, der har fået tildelt ordren, allerede har truffet en beslutning, der kan påklages, og som bringer deres deltagelse i proceduren til ophør på grundlag af andre kriterier end kriterierne for tildelingen af den pågældende kontrakt.

Artikel 2c

1. Når medlemsstaterne fastsætter, at en klage over en beslutning truffet af en ordregiver som led i eller i forbindelse med en udbudsprocedure, der henhører under direktiv 2004/17/EF, skal indgives inden udløbet af en bestemt frist, må denne frist ikke være kortere end ti kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor ordregiverens beslutning er blevet meddelt den berørte tilbudsgiver eller ansøger pr. telefax eller ad elektronisk vej. Meddelelsen om ordregiverens beslutning til de berørte ansøgere eller tilbudsgivere ledsages af en kort redegørelse for de relevante grunde, jf. artikel 49, stk. 2, i direktiv 2004/17/EF.
2. Medlemsstater, der gør brug af mulighederne i artikel 2a, stk. 3, kan fastsætte, at den i stk. 1 omhandlede klage skal indgives inden for en frist, der ikke må være kortere end syv kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor ordregiverens beslutning er blevet meddelt den berørte tilbudsgiver eller ansøger pr. telefax eller ad elektronisk vej.

Denne frist forlænges automatisk med tre kalenderdage, hvis en person som omhandlet i artikel 1, stk. 3, inden for fristen underretter den berørte ordregiver pr. telefax eller ad elektronisk vej om, at vedkommende agter at indgive klage.

Meddelelsen til de tilbudsgivere eller ansøgere, der er berørt af ordregiverens beslutning, ledsages af en kort redegørelse for de relevante grunde, jf. artikel 49, stk. 2, i direktiv 2004/17/EF.

Artikel 2d

I tilfælde af klage over omstændighederne i forbindelse med, hvorvidt de i artikel 2a og 2c omhandlede forsendelser pr. telefax eller ad elektronisk vej har fundet sted eller ej, tager klageinstansen navnlig hensyn til ethvert rimeligt og relevant bevismateriale, der forelægges den af ordregiveren, til støtte for, at denne har foretaget forsendelsen, og at den berørte tilbudsgiver eller ansøger har modtaget forsendelsen..

Artikel 2e

1. Medlemsstaterne sikrer på de betingelser, der er anført i stk. 2, 3 og 4, effektiviteten af begæringer om midlertidige foranstaltninger og annullation som omhandlet i artikel 1 og artikel 2, stk. 1, litra a), b) og c), indgivet i forbindelse med ulovligt indgåede underhåndskontrakter.

2. Når en ordregiver på grundlag af gældende fællesskabsret finder, at den ikke er forpligtet til at gennemføre en formel procedure med forudgående offentliggørelse og udbud for at kunne indgå en offentlig kontrakt, hvis værdi overstiger den relevante tærskel i direktiv 2004/17/EF, skal denne ordregiver forud for indgåelsen af den pågældende kontrakt træffe følgende foranstaltninger:
  - a) Den skal træffe en tildelingsbeslutning, der ikke afføder nogen kontraktmæssig virkning, og som kan påklages, jf. artikel 1 og 2 i dette direktiv.
  - b) Den skal offentliggøre en bekendtgørelse, der sikrer en passende grad af offentlighed, og som mindst indeholder de i bilaget til nærværende direktiv nævnte oplysninger.

En bekendtgørelse, der offentliggøres i overensstemmelse med artikel 43 og 44 i direktiv 2004/17/EF, opfylder betingelserne i litra b).

3. Kontraktindgåelsen som følger efter beslutningen om tildeling af ordren som omhandlet i stk. 2, må først finde sted efter udløbet af en frist på mindst ti kalenderdage regnet fra dagen efter den dato, hvor den i stk. 2, litra b), omhandlede bekendtgørelse er blevet behørigt offentliggjort.
4. Stk. 2 og 3 finder ikke anvendelse i sager af yderst hastende karakter, jf. artikel 40, stk. 3, litra d), i direktiv 2004/17/EF, eller på kontrakter, som udtrykkeligt er undtaget, jf. samme direktivs artikel 19-26.

Artikel 2f

1. Medlemsstaterne sikrer overholdelse af fristerne i artikel 1, stk. 4, og artikel 2a, stk. 2 og 3, og af artikel 2e i henhold til de betingelser, der er anført i stk. 2, 3 og 4.
2. Indgåelsen af en kontrakt i strid med de i stk. 1 omhandlede bestemmelser anses for at være uden virkning.
3. Uanset stk. 2 kan medlemsstaterne fastsætte, at en kontrakt, der er indgået i strid med de i stk. 1 omhandlede bestemmelser, alligevel får visse virkninger mellem de berørte parter eller i forhold til tredjemand som følge af udløbet af en forældelsesfrist, der ikke må være kortere end seks måneder regnet fra den faktiske dato for kontraktindgåelsen.

Undtagelsen i første afsnit kan også finde anvendelse, når en klageinstans, der er uafhængig af ordregiveren, i forbindelse med en klage, der har til formål at få fastslået, at en kontrakt er indgået i strid med stk. 1, samt følgerne heraf, fastslår, at overholdelsen af visse tvingende eller uomgængeligt nødvendige, almene krav af ikke-økonomisk art i det konkrete tilfælde tilsiger, at visse af kontraktens virkninger ikke skal anfægtes.

4. Medlemsstaterne fastsætter en sanktionsordning, der finder anvendelse i de tilfælde, hvor en kontrakt indgås i strid med stk. 1, når de i stk. 3 omhandlede omstændigheder foreligger, eller når en ordregiver har påberåbt sig sagens yderst hastende karakter, jf. artikel 40, stk. 3, litra d), i direktiv 2004/17/EF, selv om ikke alle de i nævnte bestemmelse fastsatte betingelser er opfyldt.

Sanktionerne skal være effektive, forholdsmæssige og afskrækkende.

Medlemsstaterne giver senest den *[18 måneder efter datoen for offentliggørelsen af dette direktiv i Den Europæiske Unions Tidende]* Kommissionen meddelelse om disse bestemmelser, og meddeler omgående senere ændringer af betydning for bestemmelserne."

4) Artikel 3-7 udgår.

5) Artikel 8 ændres således:

a) Stk. 1 og 2 affattes således:

"1. Kommissionen kan påberåbe sig de i stk. 2-5 fastlagte procedurer, når den finder, at der er begået en alvorlig overtrædelse af fællesskabsbestemmelserne vedrørende indgåelse af kontrakter i forbindelse med en udbudsprocedure, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2004/17/EØF, eller for så vidt angår artikel 27, litra a), i nævnte direktiv, når det drejer sig om ordregivere, for hvilke denne bestemmelse finder anvendelse.

2. Kommissionen meddeler den pågældende medlemsstat og den pågældende ordregiver grundene til, at den finder, at der er begået en alvorlig overtrædelse, og anmoder om, at den bringes til ophør ved passende midler.

Den fastsætter en rimelig svarfrist for den pågældende medlemsstat under hensyntagen til de konkrete omstændigheder."

b) I stk. 3 affattes indledningen således:

"3. Inden for den i stk. 2 omhandlede frist fremsender den pågældende medlemsstat til Kommissionen:"

6) Artikel 9-11 udgår.

7) Artikel 12 affattes således:

"Artikel 12

1. Medlemsstaterne fremsender hvert år oplysninger til Kommissionen om forløbet af de nationale klageprocedurer, der har fundet sted i de foregående kalenderår. Kommissionen fastsætter i samråd med Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Aftaler indholdet og arten af de pågældende oplysninger.

2. Inden udløbet af en periode på seks år regnet fra den *[18 måneder efter offentliggørelsen af dette direktiv i Den Europæiske Unions Tidende]* tager Kommissionen i samråd med Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Aftaler anvendelsen af direktivets bestemmelser op til fornyet overvejelse og foreslår i givet fald ændringer, som skønnes nødvendige."
- 8) Teksten i bilag II til dette direktiv indsættes som bilag.

Artikel 3
Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den *[18 måneder efter offentliggørelsen af dette direktiv i Den Europæiske Unions Tidende]*. De tilsender straks Kommissionen disse bestemmelser med en sammenligningstabel, som viser sammenhængen mellem de pågældende bestemmelser og dette direktiv.

Bestemmelserne skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne tilsender Kommissionen de vigtigste nationale bestemmelser, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 4
Ikrafttrædelse

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 5
Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Europa-Parlamentets vegne
Formand
[...]

På Rådets vegne
Formand
[...]

BILAG I

"BILAG

Minimumsoplysninger, som den i artikel 2e, stk. 2, litra b), nævnte bekendtgørelse skal indeholde

- navn og adresse på den ordregivende myndighed samt kontaktsted(er)
- den ordregivende myndigheds betegnelse for kontrakten
- kontrakttype (bygge- og anlægsarbejder/varer/tjenesteydelser) og sted for udførelse, levering eller ydelse
- en kortfattet beskrivelse af kontrakten
- CPV-klassifikation (det fælles glossar for offentlige kontrakter)
- den tildelte kontrakts endelige samlede værdi
- dato for beslutningen om tildeling af kontrakten
- begrundelse for ikke at gennemføre en formel procedure med forudgående offentliggørelse og udbud i forbindelse med indgåelsen af en offentlig kontrakt, hvis værdi overstiger den relevante tærskel i direktiv 2004/18/EF, med henvisning til et eller flere af de tilfælde, der er omfattet af artikel 31 i nævnte direktiv, eller enhver anden begrundelse i overensstemmelse med gældende fællesskabsret
- navn og adresse på den økonomiske aktør, der har fået tildelt kontrakten.
- nøjagtig angivelse af den instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne, og af fristerne for indgivelse af klager
- det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få oplysninger om indgivelse af klager."

BILAG II

"BILAG

Minimumsoplysninger, som den i artikel 2e, stk. 2, litra b), nævnte bekendtgørelse skal indeholde

- navn og adresse på ordregiveren samt kontaktsted(er)
- ordregiverens betegnelse for kontrakten
- kontrakttype (bygge- og anlægsarbejder/varer/tjenesteydelser) og sted for udførelse, levering eller ydelse
- en kortfattet beskrivelse af kontrakten
- CPV-klassifikation (det fælles glossar for offentlige kontrakter)
- den tildelte kontrakts endelige samlede værdi
- dato for beslutningen om tildeling af kontrakten
- begrundelse for ikke at gennemføre en formel procedure med forudgående offentliggørelse og udbud i forbindelse med indgåelsen af en offentlig kontrakt, hvis værdi overstiger den relevante tærskel i direktiv 2004/17/EF, med henvisning til et eller flere af de tilfælde, der er omfattet af artikel 40, stk. 3, i nævnte direktiv, eller enhver anden begrundelse i overensstemmelse med gældende fællesskabsret
- navn og adresse på den økonomiske aktør, der har fået tildelt kontrakten.
- nøjagtig angivelse af den instans, der er ansvarlig for klageprocedurerne, og af fristerne for indgivelse af klager
- det kontor, hvortil der kan rettes henvendelse for at få oplysninger om indgivelse af klager."